

Mysleme včas na prevenci rakoviny tlustého střeva

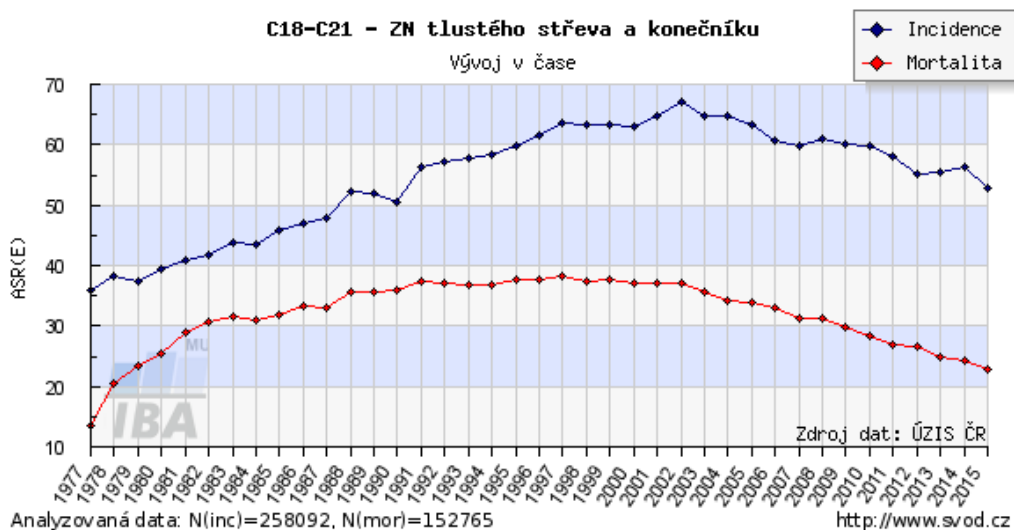
Obrázek: www.rakovinastreva.cz

Kolorektální karcinom je celosvětově třetím nejčastějším typem zhoubného nádoru a čtvrtou nejčastější příčinou úmrtí na zhoubné nádory: každoročně na něj umírá přibližně 700 000 lidí. V mnoha zemích se stává čím dál častější diagnózou: neplatí to už jen pro vyspělé země s typicky „západním“ stylem stravování, ale i pro země s nízkými a středními příjmy, kde se úmrtnost zvyšuje zejména kvůli pozdní diagnostice. Nedávné pokroky v medikamentózní léčbě mírně zlepšily prognózu pacientů, u nichž byl diagnostikován kolorektální karcinom v pozdním stadiu.

Česko už není zemí s nejvyšším výskytem rakoviny konečníku a tlustého střeva na světě a s nejvyšší úmrtností na ně. V posledních letech ve výskytu klesla na šestou příčku a v úmrtnosti na jedenáctou. V úmrtnosti je Česko v Evropě deváté, Slovensko třetí, Polsko jedenácté.

Jak se vyvíjí incidence (počet nově se vyskytujících případů onemocnění) a mortalita (úmrtí) na zhoubné nádory tlustého střeva a konečníku v ČR a v MS kraji od roku 1997 znázorňují následující grafy:

Graf 1: Vývoj incidence a mortality na ZN tlustého střeva a konečníku v České republice od roku 1977, evropský standard

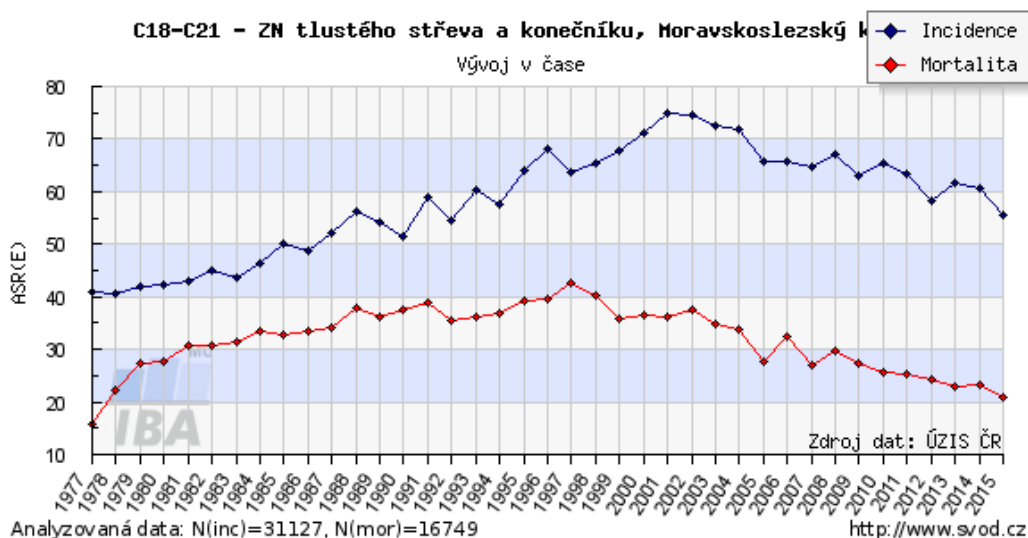
Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

V roce 2015 v Česku onemocnělo celkem 8 053 lidí, z toho 4 783 mužů a 3 270 žen; v MS kraji to bylo 984 nových onemocnění, z toho 580 mužů a 404 ženy. Z hlediska věkového rozložení je více než čtvrtina případů (82 %) hlášeno u osob starších 60 let. Nejvíce případů bylo u obou pohlaví hlášeno ve věku 65 – 69 let.

Graf 2: Vývoj incidence a mortality na ZN tlustého střeva a konečníku v Moravskoslezském kraji od roku 1977, evropský standard

Největší šance na úplné uzdravení je v případě záchytu karcinomu ve velmi časném stádiu, kdy člověk většinou ještě nemá žádné potíže. Pokud je nádor včas diagnostikován přežívá téměř 75 % pacientů, což je ve velkém kontrastu s tím, když je nádor diagnostikován pozdě, kdy naděje na přežití je již nižší než 20 %. Relativní pětileté přežití pacientů s touto diagnózou se v současné době pohybuje kolem 57 % (počítáno ze všech hlášených případů).

Národní screeningový program pro zhoubné nádory kolorekta probíhá v ČR od roku 2009. Ve věku 50 – 54 let má občan nárok na provedení testu okultního krvácení ze střeva jedenkrát za rok. Od 55 let mají bezpříznakoví klienti možnost výběru mezi testem na okultní krvácení nebo screeningovou kolonoskopií (kolonoskopie postačí 1 za 10 let).

Kolorektální karcinom je jeden z nejlépe preventabilních typů zhoubných nádorů. Světový fond pro výzkum rakoviny (WCFR) doporučuje jíst zdravě (upřednostňovat celozrnné potraviny, vyhýbat se masným výrobkům a nadměrné konzumaci alkoholu), hlídat si tělesnou hmotnost a dostatečně se věnovat tělesné aktivitě.

Zdroje: www.zdravotnickydenik.cz, www.svod.cz, www.uzis.cz, www.kolorektum.cz